

INTERN

Van : 5.1.2e 5.1.2e
Aan : Andre van den Nadort
Datum : 24 november 2016
Onderwerp : Raadsnotie en amendement

Op 28 september heeft de raad, bij bespreking kadernotitie voor actualisatie van het MJP van de NCG, een motie aangenomen. Vervolgens heeft zij in de raad van 3 november bij bespreking van begroting een amendement met twee besluitpunten ten aanzien van de veiligheidsrisico's en m.b.t. motie vastgesteld.

Inhoud motie

De raad van de gemeente Ten Boer, in vergadering bijeen op 28 september 2016

Constateerend dat:

- de Nationale ombudsman in het rapport 'Bestuurlijke spaghetti?' vaststelt dat er onduidelijkheden zijn omtrent procedures, verantwoordelijkheden, privacy-elementen en klacht- en geschilbeslechting van de NCG;
- hoogleraar H.E. Bröring in zijn annotatie² op dit rapport concludeert: 'De inrichting van en taakvervulling door het bestuur met betrekking tot het aardbevingsdossier is verre van transparant Bestuursrecht en privaatrecht worden onvoldoende onderscheiden, verantwoordelijkheden lopen door elkaar, bewoners worden op het verkeerde been gezet.';
- rechtsbijstandsverzekeraars het voorzienbaarheids criterium hanteren waardoor bewoners in het aardbevingsgebied geen beroep kunnen doen op een rechtsbijstandsverzekering;

Dit alles ertoe leidt dat de toegang tot de rechter voor benadeelden van de gaswinning wordt beperkt;

Overwegende dat:

- Duidelijk moet zijn tot welke instantie de burger zich kan wenden en welke rechtsmiddelen tot zijn beschikking staan;

Spreekt als haar mening uit dat:

Het college van de gemeente Ten Boer in haar zienswijze op de kadernotie van de NCG opneemt:

- Transparantie over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de NCG; Verduidelijking, verbetering en uitbreiding van procedures en rechtsmiddelen die gedupeerde bewoners kunnen inzetten.
- Een oplossing om rechtsbijstand toegankelijker te maken nu rechtsbijstandsverzekeringen daar niet of nauwelijks in voorzien, zodat bewoners in het aardbevingsgebied de kans krijgen om voor hun rechten op te kunnen komen.

Inhoud amendement

De Raad van de gemeente Ten Boer in vergadering bijeen op 3 november 2016 ;

Kennisnemende van:

- de gemeentebegroting 2017 van de gemeente Ten Boer en de daarin geformuleerde beleidsvoornemens

Overwegende dat:

- er in het gaswinningsgebied grote veiligheidsrisico's bestaan;
- de overheid op grond van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens artikel 2 veiligheidsrisico's dient uit te sluiten voor zover als dat in haar vermogen ligt doch zonder daarbij belangen af te wegen,
- momenteel willens en wetens risico's worden genomen die het recht op leven aantasten en potentieel het bezit van derden beschadigen, besluit het volgende:

Besluit 1:

de volgende tekst op pagina 17 (punt 4) bij wel of niet instellen van beroep gaswinningsbesluit van de minister: "Afhankelijk van de reactie van de minister op de door ons ingediende zienswijzen zullen wij wel of geen beroep instellen op het door de minister genomen besluit op het gaswinningsplan" te vervangen door:

'Elk besluit van de minister dat niet gericht is op onmiddellijke beëindiging van de veiligheidsrisico's voor de bewoners van het aardbevingsgebied zullen wij met alle ons ten dienste staande middelen aanvechten en bestrijden'.

Besluit 2:

als beleidsvoornemen op te nemen:

'Wij zullen de toegang tot het recht, zoals verwoord in de motie van 28 september 2016 aangaande de kadernotitie NCG, waar mogelijk bevorderen'.

Inhoudelijke beantwoording

Besluit 1

Daar waar het om het gaswinningsbesluit gaat blijven we ons verzetten tegen de hoogte van de gaswinning zolang niet duidelijk is wat de veiligheidsrisico's en de kans op schade in de toekomst zijn. Ondanks dat veel onderzoek is gedaan en de berekende dreiging fors omlaag is gegaan zien we nog te veel onduidelijkheden en onzekerheden. We hebben daarom ook mede namens de raad, tegen dit gaswinningsbesluit beroep aangetekend. Uw raad heeft het beroepschrift inmiddels ontvangen. Wij verwachten dat de Raad van State ons beroep voor de zomer van 2017 zal behandelen.

Besluit 2

Het gemeentebestuur zet zich samen met de NCG in voor een continue verbetering in de communicatie met bewoners. De gemeente doet dat onder andere via het formele spoor van de bestuurlijke stuurgroep van de NCG en via de lokale stuurgroep. Het concept MJP biedt ons inziens op dit moment hierin voldoende stevigheid in richting onze bewoners.

Zo zijn er de onafhankelijke commissie bijzondere situaties en de onafhankelijke raadsman. Inmiddels is door de NCG de reguliere schadeafhandeling aangevuld met een geschillenregeling; de arbiter bodembeweging. De bemiddeling van de complexe schades zijn medio dit jaar overgedragen van NAM aan de NCG. De NCG heeft inmiddels een interne klachtenprocedure. De commissie bijzondere situaties heeft in haar procedure de mogelijkheid van een hoorgesprek opgenomen.

Wij zien de door de maatschappelijke stuurgroep geïnitieerde loket Stut en Steun als een goede en laagdrempelige en onafhankelijk loket dat onze burgers kan helpen bij het bepalen bij welke instantie de burger zich kan wenden en welke rechtsmiddelen tot zijn/haar beschikking staan. Begin december is door het Gasberaad een campagne gestart om het loket breed onder de aandacht te brengen. Indien aan de orde zullen wij bewoners doorverwijzen naar dit loket.

Daarnaast is het ministerie bezig met een wetsvoorstel om te komen tot meer afstand van de NAM in de schadeafhandeling. Wij volgen deze ontwikkeling en bespreken de voortgang en inhoud in de bestuurlijke stuurgroep en het nationaal bestuurlijk overleg. Ons doel is de NAM zoveel mogelijk op afstand. Als moederorganisatie van de NCG zullen wij onze invloed gebruiken om te komen tot een onafhankelijk schadeprotocol, handboek en kwaliteitscriteria.

De minister heeft naar aanleiding van de motie Van Tongeren c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 301) aangegeven geen regeling voor proefprocessen op te zetten (zie bijlage 1).

De NCG heeft onderzoek uitgevoerd naar de rechtsbijstandsverzekering (MJP pagina 105). Hieruit blijkt dat het voor bewoners van het aardbevingsgebied mogelijk is bij meerdere verzekeraars een rechtsbijstandsverzekering af te sluiten is. Wel is hierbij een algemeen verzekeringsprincipe van toepassing: men kan geen verzekering afsluiten voor een voorval als het voorval al heeft plaatsgevonden. Concreet geven de verzekeraars aan dat rechtshulp voor geschillen, waar de desbetreffende schade al is opgetreden, wordt gesloten.

Tweede kamer motie

Tekst in het MJP-versie 2 november:

“Waar voorwaarden worden verbonden aan de gaswinning zelf, moeten ook kaders worden gesteld als het gaat om de aansprakelijkheid. Schadeherstel, schadepreventie en versterken moeten bepaald worden door transparante publieke normen en procedures. Ze moeten niet het resultaat zijn van de visie van de aansprakelijke partij, die enkel te beïnvloeden is door naar de rechter te gaan. Het is een afweging van de Rijksoverheid om toestemming te geven voor gaswinning en daarmee te accepteren dat schade kan ontstaan en risico wordt gelopen. Dan moet het ook zo zijn dat er sprake is van publieke afweging over de wijze waarop wordt omgegaan met de beheersing van gevolgen (herstel en preventie). Het kan niet zo zijn dat sprake is van een aanpak waarvan (uitsluitend) de visie van de aansprakelijke partij (NAM) de basis vormt.”

MJP gaat uit van publieke normen en procedures waarbij de NCG de (publieke) regie voert.

Brief TK

Motie over het organiseren van onafhankelijke schadebijstand

Met de motie Van Veldhoven c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 287) is de regering verzocht om er met de NCG voor te zorgen dat een onafhankelijke schadebijstand wordt georganiseerd, waarbij ook gekeken wordt naar initiatieven als Stut en Steun. Tijdens het debat heb ik in reactie op deze motie toegezegd de NCG te vragen om nogmaals te bekijken of het bestaande instrumentarium voor bewoners, zoals Stut en Steun, volstaat om mensen bij te staan in het proces van schadeafhandeling.

Conform het meerjarenprogramma van de NCG is in 2016 het burgerloket Stut en Steun opgericht, op initiatief van de Groninger Bodembeweging en het Gasberaad en met financiële ondersteuning vanuit de NCG. Stut en Steun is een onafhankelijk loket waar bewoners terecht kunnen voor informatie over schadeafhandeling

en waar zij hulp en advies kunnen krijgen bij onder meer het maken van keuzes, het invullen van formulieren en het leggen van contacten met de juiste instanties. Conform mijn toezegging heb ik de NCG gevraagd te bezien of dit instrument volstaat om mensen bij te staan in het proces van schadeafhandeling. De NCG zal hierover rapporteren bij de actualisatie van zijn meerjarenprogramma, die ik uw Kamer eind dit jaar zal toesturen.

Motie over een werkelijk onafhankelijke schadeafhandeling

Met de motie Van Veldhoven c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 288) is de regering verzocht om te komen tot een werkelijk onafhankelijke schadeafhandeling, ook in de randen van het gebied. Daarbij zou onder meer moeten worden gezorgd voor onafhankelijke formulering van het schadeprotocol, de kwaliteitscriteria voor (contra)experts en het schadehandboek door de NCG. Ook wordt verzocht daartoe de benodigde bevoegdheden aan de NCG te attribueren en wordt de NCG opgeroepen bewoners in dit proces nauw te betrekken.

Ik zie het belang om de schadeafhandeling op grotere afstand van NAM te organiseren. Ik hecht er daarbij aan wel ieders positie te respecteren: NAM is aansprakelijk voor veroorzaakte schade, het CVW is de uitvoeringsorganisatie en de NCG is regisseur. Ik zie samen met de NCG op welke wijze dit kan worden gerealiseerd en zal daarbij aandacht geven aan de onafhankelijke formulering van het schadeprotocol, het schadehandboek en kwaliteitscriteria voor (contra)-experts. Ik heb daarnaast aangegeven voornemens te zijn om met voorstellen te komen om de positie van de NCG te versterken, waarbij ik ook de mogelijkheid van attributie zal betrekken. Ik zal uw Kamer hierover nog dit najaar nader informeren.

Motie over het aanzienlijk verhogen van het tempo van de inspecties

Met de motie Smaling c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 294) is de regering verzocht het tempo van de inspecties (bovengronds en ondergronds) aanzienlijk te verhogen.

In de versterkingsaanpak van de NCG staat de bewoner centraal. Het is dan ook de bewoner die het tempo bepaalt. De inspecties van woningen zijn complex en kunnen zeer ingrijpend zijn voor bewoners. Experts uit de hele wereld zijn hiervoor ingehuurd en de planning is ambitieus. Ik heb de NCG verzocht te onderzoeken of er een versnelling mogelijk is. In de actualisatie van het meerjarenprogramma, die ik uw Kamer eind dit jaar zal toesturen, zal hier nader op in worden gegaan.

Motie over een samenhangend erfgoedbeleid onder regie van de NCG

Met de motie Dik-Faber c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 295) is de regering verzocht ervoor zorg te dragen dat onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen een samenhangend erfgoedbeleid wordt opgesteld met daarin aandacht voor een aantal punten. Dit betreft het behoud en herstel van rijkserfgoed en lokaal erfgoed in een ruimtelijke en landschappelijke context, het bepalen van de culturele waarde van het erfgoed en de waardenstelling van het gebied, een maatschappelijk gedragen afwegingskader op basis waarvan lokale overheden als bevoegd gezag kunnen beslissen over behoud en herstel van lokaal erfgoed, het ondersteunen en ontzorgen van eigenaren en het verkennen van de mogelijkheden voor fondsvorming.

De in de motie genoemde punten maken reeds onderdeel uit van de beoogde aanpak rondom het herstel en de versterking van cultureel erfgoed zoals overeengekomen in het meerjarenprogramma van de NCG. De NCG werkt in overleg met de provincie, gemeenten en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een programmatische aanpak voor erfgoed uit. In de actualisatie van het meerjarenprogramma zal worden ingegaan op de voortgang.

Motie over nakomen van de afspraken over 1650 huurwoningen

Met de motie Dik-Faber c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 296) is de regering verzocht ervoor zorg te dragen dat de afspraken over het verstevigen en verduurzamen van 1650 huurwoningen (van woningcorporaties) worden nagekomen.

NAM en acht woningcorporaties hebben in oktober 2015 afgesproken om 1650 corporatiewoningen te versterken en te verduurzamen tot nul-op-de-meter woningen (Kamerstuk 33 529, nr. 204). Deze afspraak wordt momenteel uitgevoerd. Inmiddels zijn de werkzaamheden bij de eerste 175 woningen nagenoeg voltooid. De versterking en verduurzaming van een tweede groep van 375 woningen in de vijf prioritaire gebieden uit de gebiedsgerichte aanpak van de NCG wordt momenteel voorbereid en zal zo snel mogelijk plaatsvinden. De NCG voert de komende periode gesprekken met de woningcorporaties en NAM over de vervolgaanpak voor de overige 1100 woningen. Daarbij wordt ook bekeken of de versterking en verduurzaming conform de gemaakte afspraken nog passend is bij de feitelijke ontwikkelingen. De NCG zal de motie betrekken in de gesprekken en de resultaten hiervan tot uitdrukking brengen in de actualisatie van het inspectie- en engineeringprogramma, dat onderdeel zal zijn van de actualisatie van het meerjarenprogramma.

Motie over ruimhartig toepassing van de toelatingscriteria voor bijzondere situaties

Met de motie Van Tongeren c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 300) is de regering verzocht om de Nationaal Coördinator Groningen te verzoeken om de toelatingscriteria voor bijzondere situaties ruimhartig toe te passen.

De Commissie Bijzondere Situaties is een onafhankelijke adviescommissie die eigenstandig tot een advies komt. Ik heb de NCG gevraagd het signaal uit de motie te betrekken bij zijn gesprekken met de commissie. In de actualisatie van het meerjarenprogramma zal hierover gerapporteerd worden.

Motie over een regeling voor proefprocessen

Met de motie Van Tongeren c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 301) is de regering verzocht om een regeling vorm te geven waarmee experts, advocaten en eventueel casemanagers voor een tiental proefprocessen van Groningers tegen NAM gefinancierd kunnen worden.

Zoals ik ook heb aangegeven tijdens het debat van 14 september jl. is de situatie in Groningen mijns inziens niet gebaat bij het voeren van gerechtelijke procedures.

De schadeafhandeling in Groningen is zodanig ingericht dat bewoners niet naar de rechter hoeven om schade aan woningen als gevolg van gaswinning uit het

Groningenveld vergoed te krijgen. Een schademelding wordt vanaf het moment van de melding zo snel en goed mogelijk opgepakt. Allereerst beoordeelt een eerstelijns-expert de melding. Vervolgens is een second opinion mogelijk op het eerste schaderapport en is er, indien de bewoner zich hier niet in kan vinden, een laagdrempelige geschilbeslechtingsmogelijkheid via de Arbiters Aardbevingschade. Het oordeel van de arbiters is bindend voor NAM, maar niet voor bewoners. Ik ben van mening dat de schadeafhandeling hiermee op een voor bewoners adequate wijze is geregeld, waarbij alles erop gericht is om te voorkomen dat een gang naar de rechter nodig is. Daarnaast acht het kabinet het binnen het Nederlandse rechtssysteem ten algemene niet passend voor de Staat om gerichte proefprocessen van particulieren tegen een specifiek privaat bedrijf (financieel) te stimuleren.
(